

Monumentnummer*: 531798

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 28 november 2014
Kadaster deel/nr 82971/179

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Asperen West Betuwe Gelderland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Asperen Betonnen werken bij Asperen

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Asperen A 1685

Omschrijving**

Cluster 69.

NIEUWE HOLLANDSE WATERLINIE

Inleiding

BATTERIJSCHUILPLAATS MEERDIJK (Noord) van complex Betonnen Werken Asperen, gebouwd in 1906 als onderdeel van de verdediging van het sluizencomplex bij Asperen, waarmee grote delen van het voorgelegen gebied en de zuidelijke Alblasserwaard geïnuundeerd konden worden. Tevens voor de verdediging van het Lingeaccess. De schuilplaats bevindt zich aan de west- of keelzijde van de Meerdijk, ongeveer ter hoogte van de afrit naar huisnummer 1. Vergelijkbare batterijschuilplaatsen en remises zijn ook op andere plaatsen aan de keelzijden van dijk- en vestingtaluds aangelegd als gedeconcentreerde granaatvrije onderkomens voor manschappen en / of materieel. Een andere ligt ongeveer 200 m zuidelijker. Dergelijke batterijschuilplaatsen ontstonden aan het eind van de 19de en het begin van de 20ste eeuw, mede als antwoord op de verbeterde en zwaardere aanvalsmiddelen op forten en andere geconcentreerde verdedigingswerken en lagen vaak in de nabijheid van (open) geschutopstellingen waar een batterij kon worden geïnstalleerd. Noordelijk van deze batterijschuilplaats resten van een aarden geschutopstelling / emplacement uit 1845 en verbeterd in 1899, welke zich, ondanks enige begroeiing, nog goed als zodanig laat herkennen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Omschrijving

BATTERIJSCHUILPLAATS MEERDIJK (Noord), gebouwd tegen dijktaalud, uitgevoerd in ca. 50 cm dik cementbeton en oorspronkelijk aan drie zijden en bovenop gedekt met aarde; de dekking ontbreekt grotendeels. De rechthoekige, naar de keelzijde van het dijktaalud gekeerde, ongeveer drie meter hoge gevel is voorzien van meerdere toegangs- en / of vensteropeningen. Deuren ontbreken. Het interieur bestaat uit twee rechthoekige ruimten, waarvan het plafond is versterkt met stalen balken.

Waardering

De BATTERIJSCHUILPLAATS MEERDIJK (Noord) van complex Betonnen Werken Asperen is van algemeen belang vanwege:

* Cultuurhistorische waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie zoals deze is ontworpen door C.R.T. Kraijenhoff en in eerste aanleg vanaf 1815 door hem, Jan Blanken en majoor-ingenieur Willem Offerhaus is gerealiseerd en daarna door anderen gedurende circa 125 jaar versterkt en verbeterd.

* Architectuurhistorische waarden in het bijzonder als uiting van de militair-strategische bouwkunde, die gebaseerd is op: a. het systeem van inundatie en accessen (19de eeuw), b. de wedloop met de zich versterkende offensieve middelen (19de en 20ste eeuw)

Het betreft het hier een onderdeel van omstreeks 1900, dat een voorbeeld is van een betonnen batterijschuilplaats met aarden dekking, gecombineerd met de erbij behorende geschutsopstelplaats.

* Ensemblewaarde en situationele waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Tevens vanwege de functionele en fysieke samenhang met de overige onderdelen van het complex en in het bijzonder vanwege de onderlinge samenhang tussen het betonnen werk en het aarden emplacement.

* Het onderdeel is representatief (karakteristiek) omdat het duidelijk herkenbaar als onderdeel van een gedeconcentreerde verdedigingslijn is toegevoegd aan het bestaande fortificatiestelsel.

* Het onderdeel is redelijk gaaf bewaard en het laat zich - vooral ook door de samenhang tussen het betonnen en aarden werk - nog goed in het veld herkennen.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Militair verblijfsgebouw

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument